

LİSELİ DEV-GENÇ'TEN

Merhaba Sevgili Dostlar, Yoldaşlar!

Dergimizin ikinci sayısıyla karşınızdayız. İlk sayımıza aldığımız olumlu tepkiler egemenleri korkutmuş olacak ki, dergimize toplatma ve 1 ay süreyle yayın durdurma kararı verildi. Ancak biz yılmadık ve yolumuza devam ediyoruz.

Hepimiz, başkaldırmanın yerini boyun eğmenin, toplumsal yararın yerini kısa yoldan köşe dönmeçiliğin, paylaşımın yerini bencilliğin, özgürlük ve örgütlülüğün yerini yalnızlık ve esaretin aldığı bir dönemde doğduk. Ancak bizler tüm bu engelleri yol gösterici pusulamız olan Marksizmin ışığında Dev-Genç ruhuyla birer birer aşyoruz. Dev-Genç bu topraklarda devrimciliğin tarihidir. Dev-Genç tarihinden öğrenilecek çok şeyimiz var. Öğrenerek yürüyecek, yürüyerek öğreneceğiz. Bizler liseliyiz ve özgürlüğe sevdalıyız. Özgürlüğümüzü elimizden alanlara karşı en güçlü silahımız örgütlü eylemimizdir. Son olarak Yunanistanlı genç arkadaşlarımızın pratiğinden bunun nasıl bir güç olduğunu gördük.

Bunun için daha çok çalışmamız gerekiyor. Dergimizin içeriğinde hepimizin ilgisini çekecek ve kafamızda soru işaretleri oluşturacak "özgürlük", "alternatif eğitim", "ekonomik kriz" gibi konularda yazılarımız ve çeşitli makale, öykü, şiir ve karikatürlerimiz bulunuyor. Arkadaşlarımızdan da kendi üretimlerini bizlerle paylaşmalarını istiyoruz. Ayrıca Liseli Dev-Genç'in dağıtımını yaygınlaştırmak da büyük önem taşımaktadır. Bizlerin sesini ne kadar kesmeye çalışsalar da unuttukları bir şey var; bizler genciz, yarının tohumlarıyız, onlar ise ölüm döşeginde. Bu yüzden, sesimizi daha gür çıkarma zamanıdır Yoldaşlar! "Bizler yüreğimizi, bileğimizi ve bilincimizi bu kavgaya kattığımız oranda özgürlük bugüne kadar bilmediğimiz tatlarla bize geri dönecektir. Hiçbir güzellik yoktur ki bedelsiz kazanılsın. Birbirimize kenetlendiğimizde dünyanın en güzel halayını hep bir ağızdan kardeşçe türküler söyleyip çekmek ellerimizdedir.

Bizler Liseli Dev-Gençliler olarak tüm bu kuşatmaya karşı sizleri, dayanışmaya, sevgiye, umuda ve özgürlüğe doğru giden yolun taşlarını birlikte dizmeye çağırıyoruz."(Liseli Dev-Genç sayı:1)

Sevgiyle Kalın

Liseli DEV-GENÇ'liyiz

Elimizde kalem

Elimizde kitap

Yüreğimize yumruklu yıldız

Biz Liseli DEV-GENÇ'liyiz.

Elimizde pankart

Elimizde afiş

Yüreğimize yumruklu yıldız

Biz Liseli DEV-GENÇ'liyiz.

Okullarda,

Alanlarda

İşçiyle ,halkla

Devam savaşa.

UĞUR MERTCAN

NEDİR BU “KRİZ” DEDİKLERİ?

Tüm dünya çapında sistemi sallayan ekonomik kriz evimizi soğuk, buzdolabımızı boş, ailemizi işsiz bıraktı. Birçoğumuz kendi yaşam alanımızda gittikçe ağırlaşan ekonomik koşulların sıkıntısını yaşıyoruz. Okul sonrası ek işler yapmaya çalışıyoruz. Ailelerimiz bizleri okutabilmek ve ceplerimize az da olsa harçlık koyabilmek için insan ötesi çaba harcıyor. Ancak böyle olmasına rağmen iş yok. Çalışanların ise maaşları ekonomik kriz gerekçe edilerek düşürülüyor.

Hergün kriz haberleriyle yatar kalkar olduk. Bu ekonomik kriz durduk yere nereden çıktı şimdi. Nedir bu kriz dedikleri şey.

Aslında televizyonlarda ekonomik kavramlara boğularak bilinçli bir şekilde anlaşılabilir hale getirilen krizi kendi yaşam alanımızdan hareketle daha iyi anlarız. Kriz kavramının kökenini araştırdığımızda aslında Yunanca'dan gelme eski bir tıp terimi olduğunu görürüz. Kriz için bir hastalık sürecinin en ciddi, en belirleyici, en yoğun ve bundan sonrası için hastalığın düzelme ihtimalinin kaybolduğu durumdur demek yanlış olmaz. Toplumsal yaşamda ise özellikle kapitalizmin emperyalist aşaması işte bu kriz tanımına uymaktadır. Yani bu aşamada sürekli bir kriz durumu vardır. Hasta sürekli yataktadır. Ancak bugün yaşadığımız gibi hasta dönem dönem komaya girer. Bugün bahsedilen ekonomik kriz varolan sürekli kriz halinin keskinleştiği koma haline dönüştüğü durumdur. Bu yaşanan krizin kaynağında ise üretimin toplumsal bir şekilde hep birlikte gerçekleştirilmesi ancak üretilenlerin paylaşımının toplumsal olmaması yatmaktadır. Kısacası üretenler ürettiklerine, onlara ödenen ücretle ulaşamamakta, ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır.

Krizi kısa bir öyküyle de anlatabiliriz.

“Kış ortasıdır. Ev soğuk. Küçük kız annesine ‘neden sobayı yakmıyoruz’ diye sorar. Anne, ‘kömürümüz yok’ der. Küçük kız sormaya de-

vam eder, ‘neden kömür almıyoruz?’ Annesi paraları olmadığını çünkü babasının işten atıldığını anlatır. Küçük kız babasının neden işten atıldığını da merak eder. Anne yanıtlar: ‘Kızım baban bir madenci ve stoklarda çok kömür olduğu için artık babana ihtiyaçları kalmamış.’” (Emperyalizm Nereye? Güncel Defter 5 Devrimci Hareket Yayınları)

Kısacası madencinin evinde yaşanan kriz ihtiyaçlarını karşılayamamaktan kaynaklı eksik tüketim krizidir. Maden sahibi için ise kriz aslında çok fazla bir şey ifade etmemektedir çünkü onun malı elinde durmaktadır. Hiçbir zaman aç kalmayacaktır. Madencinin evindeki soğuk bizim evlerimizdeki soğuk gibidir. Kömürü yedi kat yerin altından çıkararak ve gün boyu bir güneş yüzü bile görmeyen madenci, evinde de bir sıcak yüzü görememektedir. Kendi ürettiği kömürden mahrum durumdadır. Bugün yaşanan kriz dedikleri tamamıyla böyle bir durumdur.

Bugün ülkemizde son birkaç ayda 300 binin üzerinde işletmenin kapandığı ve milyonlarca insanın işsiz kaldığı bir süreç yaşanmaktadır. Ücretsiz zine çıkarılanlar da buna eklendiğinde bu sayı daha yükselecektir. Seçimler vesilesiyle ertelenmeye çalışılan kriz durumu seçimlerden sonra ağırlığını iyice hissettirecek, yaz ayları çok daha sıcak geçecektir.

Kriz, işsizlik ve yoksulluk öyle bir noktaya gelmiştir ki geçenlerde televizyonda izlediğimiz bir haber krizin halk üzerindeki etkisinin geldiği boyut açısından öğreticidir; Tekirdağ'da yaşayan işini, evini ve arabasını kaybeden 45 yaşındaki Abdülkadir Uçar, bir de İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde lösemi tedavisi gören 10 yaşındaki oğlunu kaybedince tepkisini, Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu'nun Tekirdağ Valisi'ni ziyaret edeceği sırada üzerine benzin döküp kendini yakarak gösterir. Yanarken bir yandan, “Hani kriz yoktu. Hani Türkiye'yi vurmayacaktı. Param yoktu, oğlum için para

bulmaya çalışıyordum. Ancak oğlum öldü ve dün toprağa verdik. Sağlık Bakanı 'yeşil kart alın' diyordu. Kimse bana yeşil kart vermedi. Çocuğumdünöldüvegömüldü.Cerrahpaşabile oğlumabakmadı.SayınBaşbakan'sosyaldevlet diyorsun. Çocuğumu hasta hasta öldürdün. Ne oldu. Evimi aldınız. Arabamı aldınız. Kriz beni vurdu. Param vardı, esnaftım. İflas ettim. Hani sosyaldevlettik.Herkesinçocuğuvar.Çocuğum öldü canım yandı." diyordu. İşte toplum bu noktadadır. Bu yaşanan kendiliğinden tepkinin bireysel boyutudur. Vardığı nokta açısından önemlidir. Bir başka olay ise kriz dolayısıyla işten atılan 400 Sinter Metal işçisinin işten atılma haberini öğrendikten sonra fabrikayı işgal etmeleridir. Bugün kendiliğinden böyle bir durum mevcuttur. Halkın tepkisi hiç olmadığı kadar sistem dışına çıkabilme potansiyeli taşımaktadır. Bu tepkilerin hepsi aynı potada birleştirildiği oranda sonuç almak mümkün hale gelecektir. Yoksa tek tek beliren tepkinin sistem tarafından etkisizleştirilmesi çok kolaydır. Bunun içinde geçmişte olduğu gibi güçlü bir devrimci örgütlenmenin oluşturulması acil ve zorunlu bir ihtiyaçtır. Bir devrimci örgütün en dinamik yanı gençliktir. Süreç biz Dev-Genç'lilerin omuzlarına çok ciddi görevler yüklemektedir. Bizlerin yaşadığı sorunlar da genel anlamda halkımızın yaşadığı sorunlarla iç içedir. Bu yüzden hiçbir zaman halkımızın acılarına sırt çevirmedik, çevirmeyeceğiz. Yaşanan tüm acılar, sıkıntılar, sorunlar toplumsal aklın güvencesi olan biz dev-gençlilerin hafızasında birikerek bunların hesabını soracağımız günlere doğru bir basamak oluşturmaktadır.

Yoldaşlar! Bunun için de önümüze görevler listesi koymalıyız.

Bilindiği gibi bugün işçisinden köylüsüne, öğrencisinden küçük esnafına kadar ve ezilen cins, inanç ve ulus olmaktan kaynaklı, tüm kesimler emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin baskı ve sömürsüne maruz kalmaktadır. Tüm bu kesimleri emperyalizme ve oligarşiye karşı bir program etrafında birleştirmek için koşullar hiç bu kadar uygun olmamıştı. Bu yüzden biz dev-gençliler kapitalizmin yaşadığı kriz ve tikanıklığın nedenlerini en iyi şekilde bilmeli. Öncelikle liselerimizi kendi sorunlarımız üzerinden

örgütlemeli ve oturduğumuz mahallelerde de ailelerimize, komşularımıza, halkımıza yaşadığı işsizliğin, yoksulluğun nedenlerini en iyi şekilde anlatabilmeliyiz. Sistemi teşhir ederken işsizliğin, yoksulluğun olmadığı, herkesin eğitimden, sağlıktan, ulaşımdan, barınmadan insana yaraşır bir şekilde yararlandığı başka bir dünyanın mümkün olduğunu vurgulamalıyız.

Eylem çizgimizi küçükten büyüğe, yerelden merkeze doğru oluşturmali, sabırla girmedik ev, dolaşmadık esnaf bırakmadan sistemin yaşadığı krizi gündemimize alan bir çalışma örgütlemeliyiz. Sokak çapında eylemlerden mahalle çapında eylemlere, ilçe merkezlerinden il merkezlerine, il merkezlerinden bölge merkezlerine, bölge merkezlerinden Türkiye merkezine doğru bir eylem hattı tasarlamalıyız. Gün mücadele günüdür. Gün devrim yolunda ilerleme günüdür. Biz liseliyiz özgürlük karakterimizdir! Güzel günler görmek için Tek Yol Devrim!

Tarlalardan alnımızın ateşini getirdik
soframıza
İçimize çektiğimiz bir dost özlemidir
Buyur etmek isteriz üç göz odamıza
Güneşimizle pişirdik ekmeğimizi
Rüzgarımızla kavurduk tenimizi
Örsümüzde dövdük yoksulluğumuzu

Kara bulutların örttüğü de oldu günlerimizi
Ama başeğmedik
ateş gibi yandık belki
güneş gibi hergün yeniden
doğduk.

Toprak gibi susuz kaldık mevsimler boyu
Gün geldi sellerle buluştuk

O yüzden
yürek iklimimizde büyüttüğümüz
yoldaşlarımız
bugün de yüzlerimizden gülümser
Bundandır analar
nasırlı ellerindeki umudu
bir somun ekmeği gibi
yavrularına korur
Bundandır Dev-Gençliler umudu
halkımın nasırlı ellerinde bulur!

DEV-GENÇ HALKIN SESİDİR; HALKIN SESİ SUSTURULAMAZ!

İlk sayımız hakkında suçlu ve suçluyu övmeden dolayı çıkan toplatma kararı, bahsetmeden geçemeyeceğimiz birtakım çelişkileri de beraberinde getirdi. Bunlardan en önemlisiyse okullarımızda bizlere ardı arkası kesilmeden söylenip durulan "Türkiye özgür bir ülkedir. Hiçbir vatandaşın hiçbir hakkı engellenemez." Cümleleri oldu. Bu ve benzeri cümlelerin bıraktığı soru işaretinin dile getirilmesi özellikle biz gençler için şüphesiz ki bir görevdir. Tüm bu uğraşlarımız bu görevi başarıyla yerine getirebilmek içindir. Hak ve özgürlükten bahsedilen bu basmakalıplarla, dergimiz hakkında verilen kararın çeliştiği apaçık ortadadır.

Ülkemiz sisteminin gençlerin düşüncelerini, üretmelerini istememesi, bu anlamsız kurallara ve yasaklara uyacağımız

anlamına gelmemeli. Hele de onların zihinlerindeki ders çalışan, okula gidip gelen, sınavlara hazırlanan, hiçbir şekilde üretime katılmayan ve düşünmeyen robotlar haline asla dönüşmeyeceğiz. Biz dev-gençliler sistemin hakkımızdaki düşüncelerini yıkmak için çabalyor ve buna günden güne daha çok yaklaşıyoruz. Sistemde bunun farkında olacak ki bizi yani liseli devrimci gençleri, şimdiden kendine büyük bir tehlike olarak görüyor. İşte bu yüzden daha ilk sayıdan önlemlerini alarak sesimizi duyurmamıza engel olmayı amaçlamışlardır. Ancak biz hiçbir zaman buna boyun eğmeyecek; düşüncelerimizin, fikirlerimizin sonuna kadar arkasında duracağız.

Ülkemizde, tüm dünyada saygı duyulan önderler "suçlu(!)" onları kaleme alan yazılar ise "suçluyu övme(!)" adı altında tüm yasaklama kararlarını meşru kılıyor. Türkiye'de yaşamayan ve yaşamamış önderleri ve devrimcileri bile Türk Hukuku suçlu olarak görüyor. Hatta biraz daha derine inersek, bu duruma, ülkede hala kitap ve dergilerin toplatılmasını, şarkıların yasaklanmasını, sanatçıların gözaltına alınmasını, insanların düşünce ve zihniyetlerinden dolayı suçlanmasını örnek gösterebiliriz. Aslında bu şekilde içten içe halkın hakkını arama yönünde ilerleme arzusu bastırılmaya çalışılıyor, hatta daha ileri gidilerek zaten halkın elinde olan hakları alınıyor. Ancak halk bunun farkına varmaya ve yavaş yavaş, gayet doğal bir şekilde ellerinden alınan haklarını, geri kazanmaya çalışıyor. Ve bizler bu kavgayı sonuna dek sürdüreceğiz ve haykıracağız:

LİSELİ DEV-GENÇ SUSTURULAMAZ!
TEK YOL DEVRİM!

ÖFKEMİZ YOL ARIYOR

Biz gençlerin öfkesi geleceksizliğe, eşitsizliğe, insanca yaşamamaya vs. Biz biliyoruz ki yarının, geleceğin, devrimin, umudun çocuklarıyız. Tazecik bedenlerimizi nasıl da sürüyoruz düşmana, yıllardır boyacılık, çıraklık yapan nasırlı ellerimiz zafer işaretleriyle büyüyecek.

Taş generalleriydik, yoksulluğun, açlığın içinde büyüdük. Kimimiz Beritan, kimimiz Dilan, kimimiz Bover, kimimiz Devrim, kimimiz Şareş'dik. Kavgaya atıldık. Zamanından önce büyüdük ve olgunlaştık. Kinlenmeyi öğrendik, kavga etmeyi, eğlenirken dövüşmeyi ve de kahpe kurşunlara göğüs gerdik, vurulduk. On iki yaşındaydık. Bedenimize on üç kahpe kurşun sıkıldı. Uğur Kaymaz'dık biz. Biz geleceğin savaşıları, erken atıldık kavgaaya çünkü kavga güzellikti bizim için. Çünkü biz yare sevdalanacağımıza kavgaaya sevdalandık. Çünkü bize sevmek yasaktı. Gülmek, eğlenmek, oyun oynamak, topun peşinde koşmak yasaktı. Bunun için erken atıldık kavgaaya; kavga özgürlüktü bizim için. Biz Filistin'de taş generalleriydik, kürt illerinde zafer işaretleri. Newroz ateşlerinin nöbetçileriydik. Korsan eylemlerin en önündeydik. Devletin kolluk kuvvetlerine ve panzerlerine taş ve monotof atarak büyüdük. Çünkü biz biliyoruz ki taşlar panzerleri yenecek.

Mahir Çayan'dan, İbrahim Kaypakkaya'dan, Deniz Gezmiş'ten aldık isyan bayrağını. Dalgalandırdık Filistin'de, kürt eylemlerinde, işçi eylemlerinde, gecekondu yıkımlarında. En önde atıldık kavgaaya. Alanlarda, sokaklarda, devrim barikatlarının altında dalgalandırdık. Liseli DEV-GENÇ bayrağını dalgalandırmaya devam edeceğiz. Bu sese kulak verin. Haykırıyoruz.

TEK YOL DEVRİM!

Ceylan Şimşek

AKYUVAR OLAN HALKTIR!

Nefes alıp veren ne çok insan var. Bir çoğu birbirinden habersiz. Bir çoğu kendinden habersiz.

Ne için ve nasıl yaşıyorlar sorusu geliyor akıllara. Soruyorsun "Ne için yaşıyorsun?" "Yaşamak için yaşıyorum", diyor karşıdaki ses. "Nasıl olursa olsun yaşayayım. Yani karnımı doyurup, gece yatacak yerim olsun yeter."

Aslında bunun yetmezliğini kendi de biliyor. Fakat karşı koyacak gücü yok. Herkes tek tek, ayrı ayrı duruyor. Tanrının onları bu şekilde sınıdığını düşünüyorlar. Beraber bir güç olmak akıllarına bile gelmiyor. Birbirlerini tanımıyorlar ki güvensinler. Birbirlerine ayıracak vakitleri yok ki tanışsınlar. Çocuğuna, eşine, kendine yabancılaşıyor kişi.

Kapitalistler sömürüyor insanların bütün yaşam gücünü, yaşamak isteğini tüketiyor. Gün geçiyor intihar olayları artıyor. Bazısı hiçbir şeye sahip olamadığı için atıyor kendini pencereden aşağı, bazısı istediği her şeye sahip olduğu için bir avuç hap yutuyor. Bu ikisi arasında bir fark yok aslında. Bu iki olayda yabancılaşmanın, iletişimsizliğin örgütsüzlüğün bir göstergesi. Bu olaylar arttıkça kapitalizmin gözleri parlıyor. İnsanları birbirinden koparmak için her yolu deneyen kapitalist sistem meyvelerini toplamaya başlıyor.

Yıllar öncesinde fabrikalara sokmuş insanları; işçisiniz demiş. Ürettiği emeğe yabancılaştırmış önce; bir makinenin, bir metanın bütününü üretebilirken işçi kapitalist parça parça ürettirmiş. Bunu ben üretim diyememiş işçi, bütüne kapitalist sahip çıkmış.

Gözü doymayan kapitalist daha çok istemiş; çalışma zamanını arttırmış ücret aynı kalmış. Çalışmadan arta kalan boş zaman işçinin sadece dinlenmek için ayıracağı zamana dönüşmüş. Çünkü iş gücünü pazara koyan işçi dinlenemediği sürece iş gücünün kalitesi düşer, işçi işsiz kalır.

İşçi işsiz kalmamak için ailesinden,

arkadaşlarından uzak durmak zorunda kalır. Yabancılaşma başlar. Birlikte sohbet etmek, birlikte gezmek, sinemaya, tiyatroya gitmek durur. Yerini sistemin çıkarına göre yayınlar yapan kara kutu alır. Evet televizyon; insanları uyuşturan, oturduğu yere hapseden, bulunduğu yerdeki iletişimi durduran o koca kutu girer işçinin hayatına. Böylece kapitalizmin isteği gerçek olur işçi ailesine ve kendine yabancılaşır.

Yabancılaşmasadece işçinin başına gelmez. Örgütsüz duran her birey bu sistem içinde savrulur. İşçiyi, köylüyü, memuru, öğrenciyi kullandığı çıkar oyunları ve yaydığı bencilik, rekabet duygusuyla bırakın birbirlerini kendilerine bile yabancılaştırır kapitalizm. İnsanların dilini, adetlerini, zevklerini, kültürünü kısaca bütün değerlerini, sevgisini yok eder kapitalizm. Bütün hayatını bu duygularla yaşamış insan da ne yapacağına karar veremez. Yapılan sömürünün farkına varıp yapması gerekeni bulduğunda ise sistem izin vermez. En ufak bir karşı hareketinde; vücuda giren mikrobu akyuvarların fagosite etmesi gibi bir anda yutuverir. Çünkü hakkını arayan bir kişi kapitalizm için ölümcül hastalık mikrobudur, hakkını alma hastalığının önüne geçmesi gerekir. Bütün haklar kapitalistindir. Kendi çıkarı için uygun olursa birazcık verir ve geri alır. Çünkü kapitalistler örgütlüdür. Karşılarında bir örgütlülüğe tahammülleri yoktur kapitalistlerin. Kişi ise yalnızdır, birçokları onun gibi sömürüye uğramış ve uğruyor olsalar bile şükürcü mantıkla yerlerinden kıpırdamazlar birlik olma yollarına taştan setler örerler. Özel mülkiyet duygusuyla ellerindeki iğneyi kaybetmek istemezler. Oysa o iğne onlara bütün hayatları karşılığında verilmiştir. Göstermelidir. Susturmalıdır. Sistem insanları susturur.

Kapitalizm böyle bir şeydir. Korktuğu tek şey örgütlülüktür; doğru yerde örgütlenmek ve doğru adımları atmak. Artık gerçek mikrobun kapitalizmin kendisinin olduğunu görmenin, göstermenin zamanı gelmiştir.

Yapılan sömürüye, talana, yok edişeye karşı işçinin, emekçinin bütün insanların biraraya gelip gerçek akyuvarların bizler olduğunu farketmenin ve kapitalizm hastalığının dünya üzerinden yok edilebilir olduğunu kapitalistlere gösterme zamanı gelmiştir.

Birleşerek güçlenelim, örgütlenelim. Dünyaya insanlığa zarar veren mikropları yok edelim.

Aslı Dağdeviren

İZ BIRAKANLAR; AZİZ NESİN

“Mizahın siyasal mücadeledeki gücü...”

20 Aralık 1915'te doğan Aziz Nesin'in asıl adı Mehmet Nusret'tir. Darrüşafaka'da başlayan orta öğrenimini, 1935'te Kuleli Askeri Lisesi'nde tamamladı. Aynı yıl girdiği kara harp okulundan 1937'de askeri fen tatbikat okulundan da 1939'da mezun oldu. 1944'te üsteğmenken “görev ve yetkilerini kötüye kullanmak” iddiasıyla ordudan uzaklaştırıldı. Kısa bir süre bakkallık yapan Nesin, daha sonra Yedigün ve Karagöz Dergileri'yle Tan Gazetesi'nde çalıştı. Yedigün'de “Vedia Nesin” takma adıyla yazdığı aşk şiirleri, dergi okurları arasında büyük ilgi uyandırdı. Öyle ki, Orhan Kemal, kadın sandığı bu şaire hapishaneden şiirler yolladı. Aziz Nesin'in gençlik yılları yoksulluk ve çile içinde geçti; çeşitli dergi ve gazetelerde redaktörlük ve takma adlarla yazarlık yaptı. 1945'te Cumartesi adlı bir magazin dergisi çıkartan Nesin, ertesi yıl Sabahattin Ali'yle birlikte bir mizah dergisi olan “Marko Paşa”yı yayımlamaya başladı. Böylece şiirden koşturdu ve hicve yöneldi. Marko Paşa tek parti yönetiminden bunalmış okur kitlesinde ilgiyle karşılandı ve tirajı 60.000'e kadar çıktı. Ama izlediği sol eğilimli mücadeleden dolayı iktidarın siyasi baskısıyla karşılaştı ve ancak 11 sayı yayımlanabildi. Daha sonra yayımlanan değişik isimlerdeki dergilerinde sonları aynı oldu. Düşündürücü konuları, alaycı bir üslupla işleyen bu derginin başlıca özelliği, dünyanın iki kutba ayrıldığı bir dönemde bağımsızlıktan yana olmasıydı.

1988 yılında Salman Ruchide'nin “Şeytan Ayetleri” adlı kitabını Türkçe olarak yayımlayacağını açıklaması üzerine, İslamcı çevrelerin hedefi haline geldi. Ancak kitabı yayımlamayı gerçekleştiremedi. Aynı yıl Pir Sultan Abdal Kültür ve Sanat Şenlikleri'ne katılma amacıyla Sivas'ta iken kaldığı Madımak Oteli'nde 2 Temmuz 1993 günü devlet provokasyonu ile çıkarılan yangından kıl payı kurtuldu. Bu olayda 37 aydın ve sanatçı katledildi.

1995'te kalp spazmı geçirdi ve hastaneye kaldırıldı. Aziz Nesin imza günü için gittiği Çeşme'nin Alaçatı Kasabası'nda 6 Temmuz 1995'te sabaha karşı bir kalp krizi geçirip aramızdan ayrıldı. 7 Temmuz'da vasiyeti üzerine törensiz, vakfın bahçesinde kimsenin bilmediği bir yere defnedildi.

Aziz Nesin oyunlar da yazdı. Biraz Gelir misiniz? Bi Şey Yap, Met, Çiçü oyunlarından bazılarıdır. İt Kuyruğu, Fil Hamdi, Kazan Töreni gibi öykü kitaplarının yanısıra, Zübük, Şimdiki Çocuklar Harika, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz gibi romanları sayılabilir. Ülkemizde yapıtlarıyla Karacan Armağanı (1969), Türk Dil Kurumu Tiyatro Ödülü (1970), Madaralı Roman Ödülü (1979) alan Nesin'in yapıtları birçok yabancı dile çevrildi. Yurtdışında da Altın Palmiye(İtalya), Altın Kirpi(Bulgaristan), Krokodil (SSCB), Lotus (Asya_Afrika Yazarlar Birliği), Hitar Petar(Bulgaristan) ödülleri aldı.

Aziz Nesin'i okumanızı öneririz. Biz gençlere, ufkunu genişleten bir bakış açısı kazandırıyor

Cevdet Sarı

OKULA YARMAK BİLE BİR DERT...

Sevgili arkadaşlar, hiç düşündünüz mü, Türkiye'deki öğrencilerin (en azından liseli öğrencilerin) okula gitmek için ne kadar çile çektiğini? Ne kadar inkâr edilirse edilsin Türkiye'de büyük bir ulaşım sorunu var, bu kendini eğitim-öğretime de yansıtıyor. Hem de hissedilir şekilde! Konuyu örneklerle açalım.

İki farklı koldan konuyu anlatacağım: Birincisi okula servisle giden öğrencilerin durumu, ikinci toplu taşıma araçlarını kullanan arkadaşların çilesi! Bir farklılık olsun, ikincisinden başlayalım. Eğer lise öğrencisiyseniz ve okula gitmek için servise kaydolmadıysanız büyük bir belayı ve beraberinde büyük bir kolaylığı üstleniyorsunuz demektir. Nasıl oluyor demeyin. Bekleyin açıklayacağım... Şöyle ki, okula otobüs, minibüs veya taksi gibi araçları kullanıyorsanız alışmanız kısa zaman alabilir. Hem her sabah saat kaçta arabanın geleceğini bildiğiniz için bir sorunla karşılaşma olanağınız düşer. Eğer otobüsle gidiyorsanız akbil kullanmanızı tavsiye ederim. Aslında otobüs değil birçok araçta akbil kullanmanızda fayda var. Harcadığınız parayı yarı fiyatına düşürüyor. Ayrıca öğrenci biletinin kalkıp herkese tam biletin geçtiği bir ülkede akbil kullanmada büyük yarar var. Minibüsler ise otobüslerin gitmediği dar sokaklara veya geçeceğiniz yerlere gidebilir. Bunun için yanınızda bir miktar para olmalı. Metro, tramvay gibi araçlar hem rahattır hem de sizi okula erken ulaştırır. Deniz araçlarını kullanan arkadaşlar denizi izlemenin tadını çıkararak okula gidebilirler. Eminim çıkarıyorlardır.

Ne de iyi olurdu sadece böyle olsaydı. Ama işin bir de diğer yüzü var. Bizi ilgilendiren kısmı yani. Otobüsler sabahları tıkkış tıkkış olabiliyor. İçinde durmak zorundasınız ama tıkkış tıkkış otobüs insanın başını ağrıtır veya midesini bulandırır. Gerçekten öyle! İnip başka bir otobüse binmek de zaman kaybı.

Ayrıca otobüslere gereken önem verilmemeye başlandı. Hadi yine İstanbul iyi de başka kentlerdeki otobüslere bakıyorum da ahı gitmiş vahı kalmış bir halleri var. Bazıları da herhalde 1970'lerden kalma! (Öyle gözüküyor) Şoförlerdeki müşteri memnuniyeti çok yüksek seviyede. Bunu bilemeyen yoktur İstanbul'da. Şoföre bu otobüs şuradan geçer mi diye bir soru sorduğunuzda size küfretmediği kalıyor. Kendisine bir şey sorulmasına tahammül edemeyen şoförler, akbiliniz yoksa sizden 30-40 kuruş fazla para alabiliyorlar. Hatta bırakın onu, iki katı kadar para aldıkları bile var. En sinir bozucu yanı ise zaten sonuna kadar dolan otobüslere sürekli insan almaları. İstanbul'da bunu sık ısk yaparlar. Çok yolcu almak istemesini anlıyorum da bu kadar da abartılmaz ki? Minibüsler zaten dert kaynıyor. O küçük arabanın içinde insanlar gittikçe eziliyorlar. Hele sıcak bir yaz günüyse ve minibüs doluyorsa, size tavsiyem oradan inmelisiniz. Yoksa başınıza belayı alırsınız. Minibüslerde sık sık gasp, taciz, kavga gibi olaylarla karşılaşılabilir. Hırsızın minibüs şoförüyle anlaştığı çok oluyor. Hele öğrencilerin iş bayağı zor! Keza dolmuşlar da öyle. Metrobüslerde yeni çıktı. Araba rahat olmasına rağmen birçok sorun metrobüste de var. Ama şimdilik en rahatı o gibi görünüyor.

Metro, hızlı giden bir araç ve sizi istediğiniz yere çabuk bir şekilde bırakabilir. Fakat metrolar da beklentileri karşılayamadı. Sabahları işe giden veya okula gidenlerle doluyor metrolar. Ayrıca seferler az yapılıyor. Vızır vızır işleyen az nokta var. Ama metroların bence engülünçyanı, onların da eski otobüsler gibi görünmeleri. Getirilecekse daha iyisi getirilmeli. Ben metronun daha iyi olmasını bekliyordum ama karşıma oyuncak gibi bir metro çıktı. Gerçekten dışından bakılınca o boyalı araç bir oyuncak izlenimi veriyor. Hele rengi kırmızıysa... Alında metroya yer altı treni desek daha iyi olur. Türkçe açısından...

Taksilerde taciz, kavga gibi olaylar sık

rastlanmıyor ama taksimetreler de canımıza okuyor.

Servis, belki de çıkar yol gibi görünebilir ama ondan da bir sürü zorluk var. Öncelikle servis parası ailemizin cebini yakar. Sonra servisin öğrenciyi alıp, bir güzel dolaştırıp, onu un haline getirerek okula bırakması da öğrencinin canını yakar. Dönüşte de sıkıntı çekmek cabası. Hatta bazı arkadaşların evi uzak olduğu için eve geç varması yetmiyormuş gibi bir de trafik sorunu ortaya çıkınca işleri daha da kötü oluyor. Trafik demişken Türkiye’de İstanbul’un dünyanın en rezil trafiklerinden birine sahip olduğunu unutmayın. O konuya girersek bir daha çıkamayız.

Bir de tüm bunlara yol sorunlarını ekleyin. Bunu atlayamayız. Sonuçta yol olmazsa bir yere gidilemez ve Türkiye’de yol yapım çalışmaları çok büyük sorun. Tabi her şey özelleştirilirse sonu bu olur.

Bunun sonucunda anlıyoruz ki en rahatı okulunuzun evinizin yanında olması ve yürüyerek gidip gelmeniz(!)Gerçekten en rahatı budur.

Daha iyi eğitim sistemi ve eğitim imkânları için TEK YOL DEVRİM!

Hasan Kardelen

MESLEK LİSELERİ

Günümüz ülke koşullarında birçok ailenin çocuklarının iyi bir meslek sahibi olması amacıyla gönderdikleri meslek liseleri aslında ülkemizdeki sömürü düzeninin başka bir boyutudur.

Meslek liselerinde neyin nasıl yapılacağının öğretilmesi yerine öğrenciler ezbere yönlendirilmiş, yargılama, yaratıcılık ve özgüvenleri neredeyse tamamen yok edilmiştir. Eğitimde fırsat eşitsizliğinin en üst boyutlarda olduğu ve bundan en çok nasibini alan liseler yine meslek liseleridir. Meslek liselerinde katsayı adaletsizliği binlerce öğrenciyi mağdur bırakmaktadır. Mağdur durumda kalan meslek lisesi mezunlarının da bu mağduriyetlerinin bir an önce sona erdirilmesi gerekirken, yeni uygulamalar sorunu daha da büyütüştür.

Meslek lisesi öğrencilerinin staj görmek için girdikleri iş yerlerinde işverenler öğrencilerin iş gücünü daha az bir ücretle satın alıyorlar. Okulu geçmesi patrandan alacağı nota bağlı olan öğrenci, patronun bu tür uygulamasına itiraz edememektedir. Bunun dışında öğrenci üzerinde her türlü baskıyı uygulama hakkını kendinde gören patron, bu öğrenciyi kendi işi dışında iş yaptıрма vb. yaptırımlar dayatmaktadır.

Meslek liselerinden gelen öğrenciler okullarında bir şey öğrenemediklerinden dolayı bilgisiz, konuyu algılama yeteneği gelişmemiş, disiplinsiz, hedefsiz ve üstelik öğrenmeye karşı son derece isteksiz olarak meslek liselerinden mezun ediliyorlar. Bu mezunların bu durumuyla iş bulsalar dahi kendi alanlarında verimli ve yetkin çalışmaları mümkün değildir.

Bugün ülkemizde çok miktarda meslek lisesi çıkışlı eleman olduğundan hemen hepsi çok düşük ücretlerle sömürülmektedirler. Anayasada bir madde olarak var olmasına rağmen eğitim hakkı bugün rafa kaldırılmış; büyük oranda paralı hale getirilmiştir.

Eğitimin içeriği bilimsel gelişmeyi sağlayacak, halkın sorunlarını çözecek, eşitsizlikleri ortadan kaldıracak beyinlerin yetiştirilmesine göre değil, tekellerin ihtiyaçlarına cevap veren nitelikte elemanlar ve düzene boyun eğen kuşaklar yetiştirmeye göre ayarlandı. Sistem bilimsellikten uzaklaştırıldı. Üniversitelerin tüm bilimsel idari inisiyatifi yok edildi, iktidarın baskı ve yönlendirilmesi altına alındı.

Eğitimin bu yapısı ilk, orta, yüksek okullarda, her düzeyde baştan aşağı değiştirilmek durumundadır. Köklü bir değişiklik yapılmadığı sürece bozulma çürümenin önüne geçilemez. Halkın çıkarına olan demokratik halk iktidarı, bilim ve eğitimi halkın sınırsız olarak yararlanabileceği, halkın ekonomik, sosyal, kültürel ihtiyaçlarına göre düzenleyecektir.

Serap Sağlam

KÖYÜMÜN HİKAYESİ

İlk defa böyle bir öykü yazıyorum ve heyecan içindeyim. Yaz aylarından bir gündü ve ben çobanlık yapıyordum köyde. Danalara bakıyordum. Dana sahipleri iki ortaklılar ve ben aylığımla çalışıyordum. Dağın tam tepesinde, kayalıkların üzerinde hayvanları izliyordum. Hayvanları serbest bırakmışım ve dağınık haldeydiler. Aşağıdan bir ses duydum; ayağa kalktım ve birden seslendi Hasan! Hasan!!! Baktım Ömer! Ömer'i kısaca anlatayım; akrabamız olur ve hayvanların yarısı onlarıdır. Onlar Silvan'da kalıyorlardı.

Ömer beni görünce;

- Hasan kolay gelsin; valla yine evden firar ettim ve galiba bir kaç gün sizde kalacağım , dedi..

- Sağol Ömer hoşgeldin diyerek, sevinçle elini sıktım ve başımdaki puşiyi çıkarttım. Sohbet etmeye başladık..

- Hoşbulduk Hasan! Nasılsın? Durumun nasıl?

- İyim ne olsun halimi görüyorsun.

- Suyun var mı Hasan? Yürüyerek geldim ve çok susamışım!

- Evet su var çantanın içinde. Fazla soğuk değil ama, idare eder..

- Buna da razıyım diye içmeye koyuldu Ömer..

Suyunu içtikten sonra yanıma oturdu ve tütün tabakasını çıkarttı, bana uzattı ben de birtane kaçak sigara sardım sonra ona verdim. O da sardı beraber içiyorduk. Güney Toros Dağları'na bakıyorduk kayanın dibinde gölge-lik vardı. Havanın serinliği yüzümüze vuruyordu.. Ömer'in cebindeki şişlik dikkatimi çekti..

- Ömer cebindeki nedir?

- Küçük ışıklı radyodur diyerek, bana uzattı. Aldım ve radyoyu açtım Diyarbakır'ın (Amed) radyosu olan gün radyoyu açtım. Hep özgün müzik çalınıyordu ve sonra kürtçe şarkılar çalındı. Ömer, radyodaki ezgileri duyunca şaşırıldı..

- Bu hangi radyodur Hasan? Parçaları çok güzel. Pillerde zayıf ona göre., dedi

- Birşey olmaz; bizim evde vardır pil bitince onları takarız..

Gün geçtikçe güneş batıya kayıyordu..Artık

dönmeliydik..

- Ömer sen git diğer hayvanları topla bende bunları..

Topladık ve saydım; toplam 48 taneydi ve tamamıldılar hayvanları akşamları dağda bırakıyorduk.Küçük bir bahçe gibi bir yer vardı onları oraya koyuyorduk. Bahçeye doğru yürüdük. Ben halen türkülerden bıkmamıştım. Kürtçe, türkçe ve beğendiğim türküler çalınıyordu. Benim hayalimdeydi; küçük bir radyomun olması, ama bir türlü olmuyordu; çünkü param yoktu.

- Ömer bu radyonu bana verir misin kendime bir tane alana kadar?

Ömer yanıtladı sorumu:

- Vallahi Hasan radyo benim değildir, ağabeyimindir. Sonra birşey olursa beni sorumlu tutar.

- Neyse bende kendime güzel birtane alırım yakında; ölmesek.

Ömer başını sallayarak onayladı. Güneş batmak üzereydi ve radyoyu hiç elimden bırakmıyordum. Güneş battığında; hava biraz daha serinledi ve eve gitme vakti gelmişti, ben gidemiyordum çünkü radyoyu dinlemekten alıkoyamıyordum kendimi. Bu türkü bitsin ondan sonra gideriz dedim Ömer'e..

Ama Ömer ısrar ediyordu..

- Hasan geç olmaya başladı bırak şu müzikleri de gidelim artık hava kararmadan..

İçimde hiç korku yoktu; sevinç vardı müzikleri dinledikçe. Biraz sonra hava karardı ve köyün ışıkları yanmıştı.. Başka köyleri de görebiliyorduk. Serin bir hava vardı. Eve gitmek istemiyordum; oturmuş köyleri izliyorduk kayalıklardan. Köyden köpek sesleri geldiğinde, içime bir korku girdi. Aklıma sabahları getirdi; kuşluk vaktinde hep askerler köyün içinden gidiyorlardı ve o zamanlarda da köpekler çok havlıyorlardı ve Ömer'e seslendim..

- Ömer çabuk burdan gidelim askerler galiba köyden geçecek; bu kırsalda görünmüyelim, yol üstüne çıksakta birşey olmaz.

- Neden şimdi söylüyorsun, niye erken söylemedin, diye çıkıştı Ömer..

- Valla hiç aklımda değildi Ömer, köpek havlayışlarını duydum o anda aklıma geldi,

diye yanıtladım..

Radyonun küçük ışığını yakmaya çalıştım; açılmadı.. Hızlı hızlı yolun üzerine çıkmaya çalışıyorduk.. Küçük patika yolda hızlı gittiğimiz için hiç çalı çırpılara dikkat etmiyorduk. Bu yüzden bazen yüzümüze de çarpıyordu. Amacım hemen bu dağdan ayrılmaktı çünkü askerler bizi gördüğü zaman hemen tetiği çekerdik! Yol üstüne çıktığımızda ikimizde gülüyorduk ve birbirimize soruyorduk.

- Yahu şimdi biz taa o kayanın üzerinde miydik Ömer! Şimdi sen tek başına gidebilir misin oraya?

- Vallahi bana altınlar verseler ben bu karanlıkta oraya gitmem!

İkimizde gülüyorduk. Köy yolu da yoktu. Yokuştan aşağıya indik ve köye 100 metre yaklaştığımızda bir kaç kişi çıktı karşımıza ve hemen içime korku girdi Ömer de korkuyordu, belliydi!

- Kimsiniz? diye bağırdık soluk soluğa.

Sonra hiza halinde çoğaldılar ve artık ben anladım askerlerdi ve birisi silahını bize doğrulttu. Küçük olduğumuzu anladılar, birisi arkadan öbür askerlere el işareti yaptı ve askerler oturdular. Üç kişi üzerimize doğru gelmeye başladı. Öndeki komutandı, ikisi de asker. Üçü de bizi süzüyorlardı..

Komutan.

- Nereden geliyorsunuz? diye bağırdı.

-Hayvanların yanından geliyoruz dedim

korkuyla..

Komutan

- Her gün bu saatte mi geliyorsunuz?

-Yok bizim bir kaç dana kaybolmuştu onları aramaya çıkmıştık.

Asker

-Şu taraflarda birkaç tane vardı sizin olmasın? diye sordu..

-Yok biz kendikilerimizi bulduk dedim.

Askerin biri, Ömer'in üzerindeki çantaya baktı ve çantayı açtı. İçinde kola şişesi vardı kola şişesinde su götürüyordum kendim için ve benim puşi vardı

Asker

- Bu ne! diye Ömer'e seslendi; zavallı Ömer, türkçesi fazla yoktu

- Egaldır yani (puşi) bunu sıcak başımıza vuruyor diye başımıza bırakıyoruz yanmasın diye..

Sonra komutan birkaç soru sordu bana, birkaç kişinin ismini söyledi tanıımıyordum hiç kimseyi..

Ve sonra bizi serbest bıraktılar öbür askerlere baktık hepsi oturuyorlardı..

Ömer de askerlere döndü ve

- Bizim sayemizde biraz oturdunuz dedi..

Nihayet eve doğru yol aldık...

Anlayacağınız; on dakika önce kırsaldan ayrılmamış olsaydık belki şu an bu öyküyü yazamıyordum...

Hasan Solmaz

BİZ LİSELİYİZ ÖZGÜR

1970'li yılların, geleceği kazanmak adına bedel ödemeye hazır gençliğinin tersine bugün, an'ı tüketerek yaşayan ve bırakalım geleceği, günün ilerleyen saatlerini da-hi planlamaktan uzak, saman alevi heyecanlar üzerine kurulu ilişkiler giderek yaygınlaşıyor.

Zayıf kişilikler ve mücadeleciler olmayan duruş, sorunlar karşısında direnmek ve yaşam kalitesini yükseltmek yerine, hazır konmanın ve varolanı tüketerek yaşamın tercih edilmesini beraberinde getiriyor.

Bugünkü edilgen ve teslimiyete yatkın duruş, koşullarla açıklanabilir. Darbeyi takip eden yıllar, ya daha güçlü direnişlerin ya da yılgınlık ve çözümlenin koşullarını hazırlar; görünen o ki ülkemizde ikinci olasılık gerçekleşti. Bunun öznel veya nesnel pek çok nedeni vardır, bunlar tartışılabilir. Ama bundan daha önemlisi bugün tüm bu elverişsiz koşullara, devrimcilerin çalışma yapacağı toprağın zehirlenmiş olmasına rağmen yapacak çok şey vardır.

Maddi yaşam koşulları ile bilinç arasındaki ilişki tek taraflı değildir. Bu ilişkide bilincin koşullar üzerindeki etkisi, kişinin "kader"ine müdahalesi anlamında önemlidir. Aksi durumda, her şey koşullarla gerekçelenirse ortaya, aktivitesi yönlendirilmekten ibaret bir çeşit robot çıkar.

Bugün insana dair emeğin/üretkenliğin adeta sermayenin ihtiyacı olan ve ücretle satın alınan boyuta dek daralmış olması; yaşam kalitesini ve mutluluk çitasını yükselten sanat ve edebiyat alanındaki üretimleri de daraltmakta, aşk dahil insa-

nı güzelleştiren hemen her niteliği zayıf düşürmektedir.

Kavga, yaptığı ilk çağrışımın aksine eğer gerçek özgürlüğe giden yoldaki engelleri kaldırmak için veriliyorsa, insanın bugünden özgürlüğün tadına varmasını ve yaşamın her ayrıntısında daha nitelikli sonuçlar almasını sağlar.

Sorunlarla yüzleşmekten kaçınanlar, değerleri için bedel ödeyenlerin yakalayabildikleri mutluluk seviyesini algılamakta güçlük çeker. Benzer şekilde aşkı, törenlerde yansıtılan veya gelin arabalarına yazılan ibarelerin havada asılı duran soyutluğunda yaşayıp hızla sevgilisine yabancılaşanlar,

ÖZGÜRLÜK SEVDALISİYİZ!

örneğin Nikola Vaptsarov'un ölüme giderken dahi yansıttığı mutluluk ve sevgi karelerini anlayamaz.

Bulgaristanlı devrimci Nikola Vaptsarov, idama giderken eşinin eline bir şiir tutuşturur.

"Kavga amansız ve katı,
Kavga, dedikleri gibi destansı.
Ben düştüm. Yerimi başkası
alacak...

(...)

Ama birlikte olacağız fırtınada,
halkım, çünkü sevdik seni."

23 Temmuz 1942 (Nikola Vaptsarov)

Bugün Nikola Vaptsarov olmak, bizlere olanaksızmış gibi görünüyor. Çünkü önümüze konan tüm zorunlu istikamet okları, bizleri sistemin labirentlerine doğru sürüklüyor. Dizilerdeki, vakit tüketen ve sık sık bunalıma giren gençlere öykünmek; buna uygun ortamlar aramak; bunun dışında kalan zamanlarda Internet'e sığınmak, bizleri sanıldığının aksine özgür değil tutsak kılıyor.

Biz liseliyiz

Özgürlük sevdalısıyız.

Yolumuzu şartlı reflekslerle değil

Bilinçli tercihlerle açacağız.

Bu nedenle;

Öncelikle bizlere verilenle yetinmeyecek; soru soracak, itiraz edeceğiz.

Her itiraz doğru yerde durduğumuz anlamına gelmez.

Bu nedenle;

Doğru soru sormak için doğru bilgi edineceğiz. Fiziğe, kimyaya, matematiğe
ihtiyacımız var. Bu nedenle;

Okula gideceğiz, ama tüm bilimleri ortak bir disiplin altında toplayan

Marksizm'e de ihtiyacımız var;

Bu nedenle;

Okuldaki kitaplarla yetinmeyeceğiz.

Biz liseliyiz

Yasaklarla terbiye edilmek değil özgürleşmek istiyoruz.

Bu nedenle;

Öncelikle yaşam rotamızı doğru çizmemize imkan veren kurallarla,
özgürlüğümüzü gemleyen yasakları birbirinden ayıracağız.

Biz liseliyiz

"öte dünya" vaatlerine günü kurban etmeyecek
yarınımızı hurafelerin karartmasına izin vermeden bilimin ışığında
yürüyeceğiz.

ÖZGÜRLÜK NEDİR?

Günlük dilde en çok kullandığımız, şarkılarda şiirlerde, en çok karşılaştığımız sözcük, ÖZGÜRLÜK!

Özgürlük en sık anlaşıldığı gibi kuralsızlık, başıboşluk, her istediğini yapma veya sorumsuzluk olarak algılanabilir mi? İnsanlığın varoluşundan beri uğrunda bedeller ödediği bu kavram, içi boş, basit bir sözcüğe bu kadar kolay dönüştürülebilir mi?

Birçok dilde karşılığı olan bu kelime Türkçe'de "öz" ve "gür" kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur. Özün gürlemesi, kişinin katılımcı ve belirleyen

olması anlamına gelmektedir. Yani tam da karşılığını bulmuş bir kavramdır özgürlük. Ancak kapitalist düzenin bize dayattığı özgürlük bu anlamda mı?

Sosyalist düzende özgür olmak, katılımcı olmak, düşüncelerini ifade edebilmek anlamına gelmektedir. Ancak günümüzde, yaşadığımız, içinde bulunduğumuz kapitalist düzende bu kavram o kadar basite indirgenmiş ki birçok insan sıklıkla kullandığı bu kelimenin ne kadar anlamlı olduğunun farkında değil. Genellikle insanlar-özellikle gençler- özgürlüğü kıyafetleriyle ya da daha başka yüzeysel şeylerle elde edebileceklerini sanıyor. Ancak başkaldırmak, kendini ifade etmek, ÖZGÜR OLMAK sadece dış görünüşle olmuyor. Eğer bizler gerçekten özgür bireyler olmak istiyorsak bunun için çaba harcamalıyız. Bunu kıyafetlerimizdeki değişikliklerle değil, kendi içimizdeki zincirleri kırarak, sistemin bizlere yüklemeye çalıştığı o basit özgürlük kavramını kabul etmeyerek yapabiliriz.

Kısacası özgürlük, istediğin her şeyi yapabilmek, başıboş davranmak, bütün kurallara karşı gelmekten çok daha öte, daha anlamlı bir kavramdır.

BİZ LİSELİYİZ ÖZGÜRLÜK SEVDALISIYIZ!

TEK YOL DEVRİM!

Cemte Yılmaz-Sevda Kaya

ZİNCİRLERİ KIRMAK

Biz birbirimizden çok uzağız. Hepimiz yalnızız. Benim hissettiklerimi sen hissedemezsin seninkileri de ben. Yalnızlığımızın başlangıcı da budur. Benim seni sevdiğim kadar sevebilir misin beni? Senin beni sevdiğin kadar sevebilir miyim seni? Biz aslında bir şey bilmeyiz. Bilmek de istemeyiz fakat bunu da asla kabul etmeyiz.

Ünlü filozofların da dediği gibi kapının arkasında dahi ne olduğunu bilmeyen zavallı aklımıza nasıl güvenebiliriz? Onun bulduğu şeyi nasıl doğru kabul ederiz? Hayatımızda neleri doğru kabul ediyoruz ve bunları kime göre doğru kabul ediyoruz? Kendimize sorular sorabiliyor muyuz? Hayır soramıyoruz. Çünkü biz geleneksel kurallarla yetişen çocuklarız. Çünkü bize öğretilen doğrular var. Biz bu doğrulara tutunarak yaşıyoruz.

Sorguladığımızda ise sarsılıyor. Boşluğa düşüyoruz. Bunalıma giriyoruz. Ama bunu yapmak zorundayız senin olmayan doğrularla, kabullerle nasıl sen olabilirsin ki?

Bize isyan etmeyi öğretmezler, bize dini öğretirler ki böylece şükredip yönetimdekileri sevindirelim. Ve biz asla kendimiz olamayız. Toplumun istek ve arzuları arasında kayboluruz. Tıpkı Nazım'ın dediği gibi:

“koyun gibisin kardeşim,
gocuklu celep kaldırınca sopasını
sürüye katılverirsin hemen
ve âdeta mağrur, koşarsın salhaneye.”

Bize koyun olmayı öğretirler, atlamaya izin vermezler; bize biz olmayı öğretirler, kendimizi bulmamıza asla izin vermezler. Umutlarımızı yer, hayal kurmayı yasaklarlar. Bizim umutlarımız biter mi peki? Hayır. Gelin zincirlerimizi kiralım, umutlarımızla yaşayalım.

Ahmet Pınar

DOĞAL HAKKIM; DİLEKÇE...

Yazımda okulumuzda yaşanmış olan bir olayı anlatmak istiyorum. Bir dilekçe ile başlayan bir süreci sizlere aktarmak istiyorum. Bu sene okulumuzda beden derslerinin yerine trafik dersleri konuldu. Bu uygulama beden öğretmenimizin hemen hemen bütün derslerinin boşalmasına neden oldu. Bu durum ise beden öğretmenimizin başka bir okula gönderilmesi fikrini beraberinde getirdi. Bu fikrin sahibi ise okul yönetimi. Okulumuzun müdiresi, sert ve demokratik bir anlayıştan uzak bir kişi. Kendi koyduğu kuralların haricinde bir işleyişe tahammülü olmayan birisi.

Biz bu olay üzerine öğrenciler olarak bir dilekçe hazırlayıp bu duruma itiraz etmeye karar verdik. Öğretmenimizin başka bir okula gönderilmesini istemiyorduk. İşte ne olduysa bu andan itibaren oldu. En doğal hakkımız sandığımız dilekçe beraberinde birçok sorunu getirdi. Dilekçeyi hazırlayan ve altına imza atan öğrenciler, disiplin kuruluna sevk edilmekle ve okuldan atılmakla tehdit edildiler.

Bu bize çok önemli bir şeyi gösterdi. Televizyonlarda, gazetelerde ülkenin demokratikleştiğini, demokrasi alanında mesafeler katedildiğini, ülkenin kirli odaklarının temizlendiğini söyleyenlere inanmamamız gerektiğini anladık. Bir lisede çok küçük bir dilekçe verdiğinizde dahi okuldan atılmakla tehdit ediliyorsanız o ülkede demokrasi diye bir şeyden söz edemezsiniz.

Ben, üniversitenin özgür bir ortam olduğunu da yine televizyonlardan vb. yerlerden çokça duydum. Ama öyle düşünüyorum ki üniversiteler de liselerden pek farklı değil. Eğitim alanında gerçek bir demokratik işleyişin olabilmesi için bunun liselerden başlaması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü demokrasi kültürünü öğrenmeden üniversiteye girmiş bir kişinin orada o kültürü yaşatması mümkün değil.

Son olarak şunları söylemek istiyorum; toplumsal yaşamda hemen her alanda birileri özgürlüğümüzü kısıtlamak istiyor. Bizler, bu girişimlere karşı başı dik durmalı ve mücadele etmeliyiz. Hep beraber olursak başarmamız daha kolay olacaktır.

Yaşasın demokratik lise.

Dinçer Bora

BİR DÜŞ GÖRDÜM ARKADAŞLAR

Bir düş gördüm arkadaşlar! Düşüm hayallerimizden de öte. Düşüm; haftanın sekizinci günü, günün yirmi beşinci saati gibiydi. Görüp bildiklerimizin çok ötesinde. Düş bu! Olmaz demeyin. Bakın neler yaşadım düşümde:

Temel eğitimin 8. sınıfındayım, okulun son günleri. Artık veda törenleri yapılıyor. Öğrenci temsilcisi bir zarf getirdi. İki gün sonra "Seçici Kurula" çağrılıyorum. Annem ve babam da gelecekmış. Heyecanlıyım. O gün nihayet geldi. Söylenen saatte annem babam ve ben, danışman öğretmenin odasına girdik. Sınıf öğretmenim de vardı. Bizimkilere kahve bana da çay ikram edildi. Danışman öğretmen söze başladı. Artık okulun sonuna geldiğimi bu nedenle alan seçimi yapmamız gerektiğini söyledi. Yapılan ölçümlere göre benim Kültür ve Edebiyat Lisesine gitmemin uygun olacağını söyledi. Böylelikle daha başarılı ve mutlu olacağımı belirtti. Hemen atılıp; "Ama ben tiyatro okumak istiyorum o nedenle sanat lisesine gitmeliyim" dedim. Sınıf öğretmenim, bu lisenin sanatla iç içe olduğunu ve yan alan olarak tiyatroyu seçebileceğimi açıkladı. İçim rahatlamıştı. Ama babamın kaşları çatılmış yüzü de gerilmişti. Makine lisesine gitmemin uygun olup olmayacağını sordu. Hemen itiraz ettim. Matematik okumak istemiyordum. Beni dışarı çıkardılar. Biraz sonra içerden çıkan babamın ikna olduğunu hissettim. Daha güler yüzlüydü çünkü.

Danışman öğretmenimin verdiği dosyayı alarak vedalaştım. Okulumu ve çalışanları son kez görmek istiyordum. Sınıfları dolaştım. İlk üç yılımı geçirdiğim dersliğe daldı gözlerim. En çok bu sınıfları sevmiştim. Çünkü günün yarısını oyunlarla geçiriyorduk. Trafik uygulama bahçesi tam arkamda duruyordu. Akülü arabalarla trafik derslerimizi burada almıştık. Zamanımın daraldığını hissettim ve yemekhaneye yöneldim. Çalışanlara teşekkür etmeliydim. Ne de olsa sekiz yıl boyunca öğle yemeklerimi burada yemiştim. Teşekkür

edip ayrıldım oradan. Spor salonunun kapısı açıldı ve içeride serbest zamanlarını geçirenler vardı. Heyecanlı maçlarımız aklıma geldi ve gülümsedim. Sağlık birimine gittim ve apandisit problemi yaşadığımda beni hastaneye yetiştiren ekiple de vedalaştım. Yüzme okulum uzaktı ama tarım uygulama bahçesine gitmek istedim. Annem beni kırmadı.

Girişte tarım öğretmenimle karşılaştık. On metrekairelik kendi alanıma gittim. Yetiştirdiğim salkım söğüt yüzümü yaladı. Hüzünlendiğimi hissettim. Ben bu alanı üçüncü sınıfta başka bir abiden devralmıştım. Şimdi benim ayrılık zamanım gelmişti.

Ertesi gün Kültür ve Edebiyat Lisesi'ne gittim. Bana verilen dosyayı görevliye verdim. O sırada on ikinci sınıftan bir abla geldi ve benimle tanıştı. Adı Deniz'miş. Gözleriyle adı ne de uyumlu diye geçirdim içimden. Okulu bana tanıtmakla görevli olduğunu ve bir yıl boyunca bana rehberlik yapacağını söyledi. Çok sıcakkanlıydı. Hemen alışmıştım. "Hadi okulu gezelim" dedi. En üst kattan başladık. Dersliklerin girişinde sınıfların adı yazıyordu. Öykü dersliği, roman, şiir gibi dersliklerin yanında okuma, yazım, sunum gibi derslikler de vardı. Her dersliğe bir edebiyatçı ismi verilmiş. Sait Faik öykü dersliği, Maksim Gorki roman dersliği, Nazım Hikmet şiir dersliği... Okuma dersliğine girdik. Salıncak sandalye, kanepeler ve rahat koltuklar vardı. Tüm derslikleri gezdik. Her birini duvarları farklı, eşyaları farklı hatta renkleri bile farklıydı. Öğretmenler sabit, biz gezici olacaktık. "Yani sınıfımız yok mu?" dedim birden. Deniz abla güldü. "Her gün aynı derslikte sıkılmaz mısınız?" dedi. Soru ikna etmeye yetti. Sonra kütüphaneye geçtik. Girişteki sehpalı, koltuklu bölüm, gazete ve dergi okuma salonuydu. O kadar güzel anlatıyordu ki okulu şimdiden sevmiştim. Kütüphanenin duvarında "Okul mutlu olma yolunda bir araçtır." yazısı sanırım haklı çıkacaktı. İçimi

huzur kaplamıştı.

Deniz abla, okulun işleyişini anlatmak için beni kantine götürdü. Çay alıp bir masaya oturduk. Zorunlu dersler dışında spor, müzik ve tiyatro gibi derslerden birini seçebileceğimi söyledi. Salı ve Perşembe günleri öğleden sonra bu çalışmalar olurmuş. Ben hemen tiyatro ve müzik dedim. Çaylarımızı bitirdik ve yemekhane, sağlık birimi gibi bölümleri de tanıdım. En son toplantı salonuna gittik. Kırmızı koltukları, sahnesi, ışıklarıyla göz alıcı bir ihtişamı vardı. Okulun tüm törenleri burada yapılırmış. Ayda bir defa eleştiri günü düzenlenirmiş. Okulda yönetici yokmuş. Öğrenci ve öğretmenler ile okulun diğer çalışanlarınca seçilen bir kurul okul işlerini yürütürmüş. Bir ay sonra seçim olacağını, benim de oy kullanacağımı ama aday olamayacağımı öğrendiğimde çok şaşırardım. "Niçin aday olamıyorum?" diye çıktım. Henüz okulu ve öğrencileri yeterince tanımadığımı bir yıl sonra aday olabileceğimi belirtti gülümseyerek. Ama bu duruma itiraz ediyorsam bunu eleştiri gününde dile getirmemi önerdi. Eleştiri gününde herkes bulunmak zorundaymış. Söz isteyen, herkesi eleştirebilir, eleştirilen cevap verir ancak mutlaka çözüm üretilirmiş. Okulun tüm uygulamaları burada kararlaştırılır ve uygulanması sağlanırmış. Nefesim kesilecek gibi oldu. Birden büyüdüğüme karar verdim. Deniz abla saatine baktı ve "Bugünkü bu kadar" dedi. Okulun arka tarafındaki yayınevine gidip kitap düzelterekmiş. Son sınıfa geldiğimde bana da bu görevlerin verileceğini söyledi. Okuldaki sınavlarla ilgili bir kitapçık verdi ve ayrıldı.

Kitapçığı bir solukta okudum. Kırık not aldığım bir sınavı aylar sonra yine aynı sorularla talep edebilirmişim. Buna çok sevindim ve şaşırardım. Bu açıklamanın altında kısa bir not vardı: Önemli olan öğrenmektir. Onuncu sınıftan sonra derslerin yarısı uygulamalı olacakmış. Üniversite eğitimi için bizim tercihimizin önemli olduğu yazıyordu. Sınavsız, elemesiz üniversiteye girebileceğimi

öğrendiğimde sevinçten çığlık atmak istedim. Yalnızca öğretmenlik ve hekimlik için özel testleri aşmamız gerekiyormuş.

Otobüse bindim ve iki arkadaşım ile gençlik merkezinde buluşmak üzere yola koyuldum. Olcay ile Özenç'i gençlik merkezinin bahçesinde otururken buldum. Her ikisinin de gözleri gülüyordu. Sözü bir Olcay alıyor, bir Özenç alıyor her şey karışıyordu. Heyecanımızı yenemiyorduk. Sırayla anlatmaya karar verdik. Olcay, şehrin dışına gitmişti. Okulu bir çiftliğin içinde tarım lisesiydi. Yüz dönümlük çiftliğin içinde bulunan okulunu beğenmiş olmalı ki anlata anlata bitiremiyordu. Özenç'in sabrı kalmamıştı. Söze daldı birden. O'nun okulu makine lisesiydi. Araba üreten bir fabrikayla iç içe kurulmuş. Her ikisinin de derslerinin

yarısı uygulamalı olacakmış. Bizim heyecanlı konuşmamızı bir duyuru kesti. "Biraz sonra sanat lisesinin öğrencileri tarafından hazırlanan konseri izleyebilirsiniz!"

Çok duygulu ve içli bir şarkının huzurunu yaşarken annemin sesine uyandım. "Haydi, kalk artık, dershaneye geç kalıyorsun!" Annemin sesi değil ama söyledikleri o kadar soğuktu ki! Ama yine de yüzümde bir gülümsemeyle güne başladım. Düşüm geldi aklıma sık sık. Ve tiyatro öğretmenimle vedalaşırken söylediklerini anımsadım. "Her son bir başlangıçtır. Üzülme bu okulun sonu lisenin başlangıcı olacak ve orayı da seveceksin."

Düşün sonuna gelmiştim. Ama gördüklerim umutlarımın başlangıcı oldu.

KÜÇÜK İSTAVRİT

Küçük istavrit yiyecek bir şey sanıp
Hızla atıldı çapariye
Önce müthiş bir acı duydu dudağında
Gümbür gümbür oldu yüreği
Sonra hızla çekildi yukarıya
Aslında hep merak etmişti
Denizlerin üstünü
Neye benzerdi acep gökyüzü
Bir yanda büyük bir merak
Bir yanda ölüm korkusu
Dudağı yarıklar denir, şanslıdır onlar
Hani görüp de gökyüzünü, insanı
Oltadan son anda kurtulanlar.
Ne çare balıkçının parmakları hoyratça
Kavradı onu Küçük istavrit anladı, yolun sonu.
Koca denizlere sığamazdı yüreği
Oysa şimdi yüzerken
Küçük yeşil leğende
İnbanlar gelip geçtiler önünden
Bir kedi yalanarak baktı gökyüzünün içine
Yavaşça karardı dünya
Başı da dönüyordu
Son bir kez düşündü derin maviyi
Beyaz mercanı bir de yeşil yosunu
İşte o anda eğilip aldım onu
Yürüdüm denizin kenarına
Bir öpücük kondurdum başına
İki damla göz yaşından ibaret
Sade bir törenle saldı denizin sularına
Bir an öyle bakakaldı
Sonra sevinçle dibe daldı
Gitti, tüm kederimi söküp atarak
Teşekkürü de ihmal etmedi
Birkaç pulunu elime bırakarak
Balıkçı ve kedi şaşkın baktılar yüzüme
Sorar gibiydiler neden yaptın bunu diye.
Bir gün dedim bulursam kendimi
Yeşil leğendeki küçük istavrit kadar çaresiz
SON ANA KADAR HEP BİR UMUDUM OLSUN, diye.
Songül Soysal

YAŞAMIN İÇİNDEN ÖĞRENİLEN DEVRİMCİ EĞİTİM!

Lenin; çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin tüm eğitimlerinde, diyalektik materyalizm ruhunun kemiklerine işlenmesi gerektiğini söyler. Ekim Devrimi sonrası Sovyetler'de eğitime verilen önem sosyalizmin oluşumunda çok etkili olmuştur. Kolektif üretimle birlikte, eğitiminde kolektifleştirilmesi süreci toplumun tüm kesimlerini kapsamıştır. Özellikle sokak çocukları ve devrimden önce kapitalist üretim ilişkilerinin sebep olduğu çeşitli kötü alışkanlıkları bağrında taşıyan çocuklara, verilen eğitim üzerinde önemle durulmuştur. Bu çocuklar oluşturulan eğitim topluluklarında adeta yeniden doğmuş, sosyalist eğitim yöntemleriyle eğitilerek ve de üretime dahil edilerek toplumun eğitimine faydalı, birer birey haline dönüştürülmüştür. Makeyenko'nun önderliğinde oluşturulan bu topluluklarda, çocukların bu geri yanları kaşınmadan üretime dahil edilerek çeşitli işlerde çalışmaları sağlanır. Aynı zamanda çocukların okule eğitimleri üzerinde de önemle durulur. Topluluk içinde bulunabilmenin çeşitli kuralları ve disiplini bulunmaktadır. Bu kurallar ve disiplin kişiye göre değişmez ve asla esnetilmez. Buradan başarıyla mezun olan çocuklar üniversitelere gönderilir orda eğitimlerine devam ederler, aynı zamanda bunların büyük bir bölümü oluşturulan yeni topluluklarda eğitmen olarak görev alırlar ve topluluğa katılan yeni çocuklara sosyalist eğitim verilmesine katkıda bulunurlar.

Devrimcilik her daim eğitime ve disipline ihtiyaç duyar. Kişinin kendi gelişimi ve hareketinin gelişimi için mutlaka buna özen göstermesi gerekir. Yukarıda anlattığımız süreç, koşullarından da kaynaklı bu dönemle karşılaştırıldığında çeşitli farklılıklar içermektedir. Ama devrimciler için, eğitimin bu denli önemli olduğu bir dönemde Makeyenko'nun

bizzat uygulayıcısı olduğu ve bunları kitaplaştırarak bizlere de ulaşmasını sağladığı bu eğitim topluluklarından öğreneceğimiz bir çok ders olduğu kanısındayız. Makeyenko Kulelerde Bayraklar adlı kitabında yine bir önceki iki ciltlik Yaşam Yolu adlı kitabında anlattığı Gorki Topluluğu gibi ama daha da geliştirilmiş eğitim yöntemleriyle hem eğitim hem de üretim bilgisi veren 1 Mayıs Kolonisi'nde yaşanan örgütlü eğitimin ve üretimin neleri başarabildiğini anlatmaktadır. Devrime olan inanç sadece duygusal söylemlerde kaldığında ve bundan öteye bir çaba gösterilmediğinde ve bilinçli olarak kitleleri devrimcilikten başka yollara yönlendiren feminizm, anarşizm, troçkizm vb. gibi akımlarla beraber belirtmek gerekirse; hiçbir anlam ifade etmemektedir. Sosyalist bir yaşam tarzı için illa da devrimin olmasını beklemek gerekmemektedir. Biz devrimciler her daim gelişimimiz için gerekli çalışmaları en doğru biçimde ve disiplin içinde yerine getirmekle yükümlüyüzdür. Bunu yerine getirirken yapacağımız herhangi bir olumsuz davranış şekli ilk önce bizi geri götürür ve tabii ki de örgütlü olduğumuz yapıya zarar verir. Eğitim ve üretim süreçlerinin ifadesini bulduğu, soluk aldığı yer, örgütlü alanlardır. Bilindiği üzere kapitalist üretim ilişkileri içinde de üretim ve eğitim yapılmaktadır. Bizleri farklı kılan bulunduğumuz yapının, politik hattı ve de örgütlü üretime ve eğitime verdiği önemdedir.

Devrimci eğitimin ve üretimin, hareketin gelişimdeki önemi yadsınamaz. Hareketin taşıyıcıları eğitim ve üretim süreçlerinin içinde bulunarak hem kendilerinin hem de diğer yoldaşlarının gelişimine katkıda bulunurlar. Bu nedenledir ki hareket ileri atılım hamlelerini ve kadrolaşma sürecini tamam-

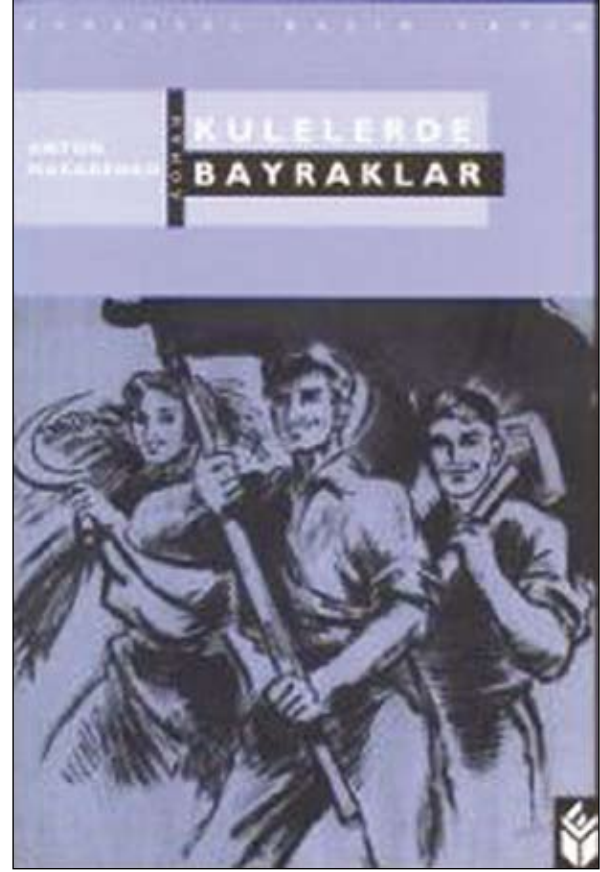
larken, her yoldaşımıza düşen, alınan görevleri istinasız sızlanmadan ve iş seçmeden yerine getirmek, aynı zamanda bunu yaparken tüm yoldaşlara örnek olmaktır. Devrimciler bu görevlerini yerine getirirken kesinlikle abartıya kaçmaz, mütevaziliklerinden ve disiplinlerinden hiçbir durumda taviz vermezler. Devrimci eğitim ve üretim süreçleri derken neden söz ettiğimizi ve bunun devrimcilere sağladığı katkıları daha iyi anlayabilmek için konuyu daha da açmakta fayda vardır. Kulelerde Bayraklar adlı Makarenko'nun kitabında; oluşturulan bu eğitim ve üretim topluluğunda çocuklardan oluşan 1 Mayıs Kolonisi'nin çalışma tarzı incelendiğinde, kolektif üretimin ve kolektif eğitimin, çoğunluğu sokak çocuklarından oluşan bu kolonide neleri başardığı ve çocukların gelişimi üzerinde ne denli etkileri olduğu görülecektir. Birer çocuk sorumlunun eşliğindeki müfrezeler planlı bir üretim ile yeni inşa edilmeye çalışılan sosyalist yaşam tarzı için halkın ihtiyacı

olan çeşitli ürünleri kendi bünyelerinde oluşturdukları atölyelerde üretmektedirler. Koloniye katılan çocuklar başta atölyelerde çalışmak istemezler. Çünkü sokaktan gelen ve hiçbir işte çalışmamış, hayatını başka yollarla sürdüren, çoğu suç işlemiş bu çocuklar; hayatlarının hiçbir döneminde kolektif üretim tarzının neler yapabileceğinden habersizdirler. Bu nedendir ki başta bazı çocuklar bu duruma karşı çıkarlar ve çalışmamak için ayak direrler. Koloni yöneticileri her durumda bu çocuklara karşı tutum alırken kesinlikle zora başvurmazlar. Mütevazilik ve hoşgörü çerçevesinde zorlamadan, koloni içindeki kolektif üretimin çocukların mutluluklarında ne kadar etkili olduğu pratik olarak gösterilir. Ayak direyen bu çocukların, çalışmadıkları süre zarfında tüm yiyecek ve giyecek ihtiyaçları karşılanır. Koloniden ayrılmak isteyenlere kalmaları konusunda baskı yapılmaz fakat gittiklerinde neleri kaybedecekleri anlatılır.

Makarenko'nun Kulelerde Bayraklar adlı kitabında 1 Mayıs Kolonisi'ne yeni dahil olmuş ve sorun yaşanan İgor Çernyavin'e yönelik müfrezenin meclis toplantısında Aleksey Stepanoviç şöyle diyordu; " Böylesi basit sorunlarla nasıl başa çıkılmaz, Çernyavin? Sen bizim yanımıza geldin, biz de sevindik. Ailemizin bir üyesisin. Artık yalnız kendini değil, hepimizi, bütün topluluğudüşünmek zorundasın. İnsan bir başına yaşayamaz. Topluluğunu sevecek, onu tanıyacak ve onun çıkarlarını bağrına basacaksın. Başka türlü tam bir insan olamazsın. Elbette tahta çubukları düzeltmek senin için önemsiz. Ama topluluk için önemli, buyüzden senin için de önemli. Ayrıca senin açıdan da çok yararlı olacaktır. Dört saatte 160 tahta çubuğu düzeltme normunu yerine getirmeye çalış. Bu hiç de kolay değil. Bunun için, azim, sabır, kararlılık ve her zaman yalnız kendi çıkarını değil, başka şeyleride düşünmebecerisigerekliyor. Akşamları kolların ve omuzların

ağrıyacaktır, ama bunun karşılığında, 120 tiyatro koltuğu için 160 çubuk düzeltmişsinizdir. Bu Sovyetler Birliği için önemlidir! Eskiden yalnızca büyük şehirlerdeki insanlar tiyatroya giderdi, ama şimdi ayda bin adet tiyatro koltuğu gönderiyoruz ve hala yeterli değil. Bu arada işi yapan tek biz de değiliz. Ne büyük bir iş yapıyoruz! Her ay bütün Sovyetlere bin koltuk temin ediyoruz. Bunları vagonlarla Moskova'ya, Odessa'ya, Astragan'a, Voroneş'e gönderiyoruz. İnsanlar gelip bu koltuklara oturarak bir oyun, bir film seyrediyor ya da bir konferans dinleyip bir şeyler öğreniyor. Sende, bunların senin için önemli olmadığını söylüyorsun! Üstelik emeğimiz karşılığında parada alıyoruz. Bu parayla bir ya da iki yıl içinde yeni bir fabrika kuracağız ve o da bütün ülke için aynı şekilde gereklidir. Sen kalkıp burada 'ben montajcı olmak istemiyorum.' dediğinde, bu bize itici geliyor. Bizim yardımımızla, kolektifin bir üyesi olarak istediğin her şeyi olabilirsin. Çubuklar çocuk oyuncağı." Alıntı yaptığımız paragraftan da anladığımız gibi topluluk-taki kişilerin yaptığı her iş her eylem Sovyet halkının yararı için. Bireysel çıkarlar bir yana bırakılıp toplumsal çıkarlar düşünülüyor. Sosyalist toplumun mayası bu düşünceden oluşuyor her şey halkla her şey halk için. Sürekli bahsettiğimiz kolektif üretimde bu paragraf içinde de görüldüğü gibi üretilen koltukların Sovyet halkı için ne kadar gerekli olduğu anlatılıyor. Ayrıca toplulukta sıradan bir üretim yapılmıyor, ülkenin neye ihtiyacı varsa ona yönelik üretim yapılıyor. Koloni planlı bir çalışma tarzıyla bir fabrika kurup, Sovyetlerin ithal etmek zorunda kaldığı matkap gibi elektronik aletleri kendi bünyesinde üretmeye başlıyor. Yine kitabın bir bölümünde Mark Gringaus komutanlar kurulunda bir konuşma yapıyor: "Düşünün, istihkâmcılarımız bir köprü kuracak ve elektrikli matkapları olmayacak! Ya da diyelim ki, panzer yapılacak ve elimizde matkaptan başka her şey olacak! Sonra uçaklar. Ben bir uçak gördüm, bu yüzden ne kadar çok delik delinmesini gerektiğini biliyorum. Biz burada kolonide yapılacakken bunun için ille de Avusturya matkabı mı almamız mı gerekiyor?

Üstelik karşılığını saf altınla ödemek zorunda kalıyoruz." Kitabın bir çok yerinde böylesi özveri, dayanışma, özgüven, planlı üretim, devrimcilere yaraşır davranış normları, Leninist örgütlenme ve çalışma tarzının inceliklerine rastlamaktayız. Çocuklar zor şartlarda yeterli insan, alet ve de teknik bilgi eksikliğine rağmen çok iyi planlanmış devrimci kolektif üretimle bunun altından kalkıyorlar.

Koloni kuralları, disiplini, çalışma tarzıyla çocukların tamamen kendi denetimlerinde olan, başka bir deyişle kendi kendilerini yönettikleri ve kendi hukukları bulunan bir alandır. Çalışmak ve eğitim onlar için angarya değil bir gerekliliktir. Bu öz denetimin ve kolektif üretimin koloni ve tüm Sovyetler için hayati önemi, topluluğu oluşturan çocukların bilincinde oldukları, önemini kavradıkları bir durumdur. Zaman zaman koloni içinde de sorunlar olmuyor değildir. Bir düzen oluşturulurken çeşitli olumsuz durumların olması doğaldır da. Önemli olan bu gibi durumlarda ne yapıldığıdır. Devrimciler bu gibi durumlarda aldıkları sosyalist bilinçle ne yapmaları gerektiğini

bilirler. Kanıtlanmayan üzerinde emin olmadıkları bir durumda ne olursa olsun sonuna kadar yoldaşlarını sahiplenirler. Varsayımlarla hareket etmezler. Bir kişi hakkında olumsuz bir kanı oluşmuş olsa dahi bunu kanıtlamadan; o kişi hakkında çıkan tüm yargılara ve dedikodulara engel olurlar. 1 Mayıs Kolonisi koloni içindeki bir hırsızlık zinciriyle karşılaşılıyor. Bunu çözerken koloninin yöneticileri çok öğretici bir yöntemle sorunu çözme yoluna gidiyorlar. Bir paltonun çalınmasından sonra müfreze komutanları toplantısında Torski şöyle diyordu "Bu durumda bir şey söylemek çok zor. Birini zan altında bulundurmak riskli olur; hiçbir kanıtımız yok. Bugün, tam olarak güvenilemeyeceklerin listesini yaptım, ne de olsa dokuz isim var. Onlar sormanın anlamı da yok, ki palto için değil. Çalan bir kişiydi, diğer on sekizi ise belki de çok ciddi yaralamış oluruz. Çok sıkıntılı bir durum, hiç kimseye gece dışarı çıkıp çıkmadığını sormayız ki..." Saharov da "Sözü bile olamaz." diye onaylar Torskiyi.

Devrimcilik gönüllülük çerçevesinde hiçbir zorunluluk hissedilmeden kişinin kendi öz iradesiyle verdiği bir karardır. Fakat bu durum örgütlü insanların kendi başlarına hareket edecekleri anlamına gelmemektedir. İşte tamda burada örgütlü eğitim ve üretim devreye girmektedir. Devrimciler eğitimlerine önem vermelidirler, bunun için Marksizm'in ve Leninizm'in ışığında hareketin sağladığı imkanlarla birlikte politik olarak kendilerini en iyi şekilde eğitmelidirler. Bunu yaparken hareketin yön vericilerinin yardımlarını alarak yola devam etmelidirler. Teorik anlamdaki gelişimin yanında bireyin hareket içindeki tüm üretim aşamaları içinde yer alması da çok önemsenmesi gereken bir olgudur. Burada asıl önemli olan üretim aşamasında yer alırken kesinlikle disiplinsiz davranışlarda bulunmadan tembelliğe düşmeden her işe aynı derecede aynı önemi vererek çalışmaların içinde özenle yer almaktır. "Lenin 1920'de gençlere seslendiği bir kongrede 'insan bilgisinin bütününe edinmenin, bu bilginin komünizmin

ezberlenmiş bir şey değil, kendinizin üzerinde düşündüğü bir şey olacağı, modern eğitim açısından kaçınılmaz olan sonuçları kapsayacağına anlaşılması gerektiğini söylüyordu. Bir komünist düşünün ki ciddi ve sıkı birçok çalışma yapmadan, eleştirel olarak incelenmesi gereken olguları anlamadan, edindiği hazır sonuçlar yüzünden komünizmi ile övünüyorsa, çok acınacak durumda bir komünist olacaktır." der. Yani devrimcilik kişinin kendi içinde özümsemesi gereken bir olgudur. Birey devrimci disiplini ile çok okumalı ve kendi gelişimi için mümkün olduğunca çok çalışmalıdır. Komünizm ezberlenerek kurulacak bir düzen değildir. Onu anlamalı, diyalektik ve tarihsel materyalizm ışığında onu yoğurmalı, aklımıza kazımalı ve pratikte kullanmalıyız. Çocuklarımızı, gençlerimizi bu diyalektik yöntemle yetiştirmeliyiz. Sosyalist eğitim hayatımızın her alanında olmalı. Makerenko Kulelerde Bayraklar adlı yapıtında bize sosyalist eğitimin nasıl hayata geçirilebileceğini iyi göstermiştir. Kitabın bir bölümünde koloninin başlıca amaçlarından birinin doğru insanı yaratmak olduğu anlatılıyor. Çocuklar salt yetiştirilecek nesnelere değildir, onlar canlı varlıklardır bu yüzden onlara dost gibi yurttaş gibi davranmak gerektiğinden bahsediyor Makerenko. Bizim için yoldaşlarımızda böyle olmalı. Yoldaşlarımıza karşı bir çiçeği yetiştirirken ki sabrı, bir çocuğa dokunurken ki şefkatimizi göstermeliyiz. Kolonide de bu böyle, çocuklar birbirlerine karşı son derece sabırlı. Birbirlerinin yanlışlarını düzeltmek için ellerinden geldiğince çalışıyorlar. Kolonide yapılan yanlışların cezalandırılması bile bir program dâhilinde, bir yanlış yapıyor yapılan bu yanlışın içinde eski kolonistler ile yeni bir çocuk var. Cezalandırılma yapılırken yeni kolonist bunun dışında tutuluyor, o yeni geldiği için bütün kuralları bilmeyebilir, ancak zamanla öğrenecektir. Bunun için ona ceza verilmeyerek ders veriliyor. Kitaptan öğrenilecek gerçekten çok şey var okumanızı tavsiye ederiz.

Şeyda Uncuoğlu

BİZ DUYDUK

İstemedem yıllar öncesine gidiyor aklım.

Kabus günün yıl dönümü

Yaşamadığı bir şeyden bu kadar ürperir mi, acı duyar mı insan?

"...güzel günler göreceğiz çocuklar
güneşli günler..."

demiş şair ama biz;

karanlık günlere doğmuşuz.

Güneşi el yordamıyla aramaya başladık.

Büyüklerimizin sıkılı dişleri arasında
saklı bir olguydu güneş.

Bizden sakladılar, güneşi bilmeyelim istediler.

Sustular, konuşmadılar hiç.

Bazen dişlerinin arasından kayıveriyordu, onlar farkına bile varmadan.

Bazen birbirlerine fısıldıyorlardı, güneşli günleri anarak.. -bizim fısıltıları
duymadığımızı düşünerek-

hala saklıyorlar, hala susuyorlar.

Bir çok genç hala bilmiyor güneşi..

Biz duyduk!

El yordamıyla da olsa, emeklese de aramaya başladık.

Önümüze gelene söylüyoruz:

"güneş diye bir şey var; kocaman, alımlı, parlak..."

Kimisi inanmıyor, kimisi

ürkek adımlarla yaklaşarak elimizi tutuyor.

İçimizden bazıları aramaktan sıkılıp karanlığa yenik düşüyor, geri dönüyor...

Biz hala aramaya devam ediyoruz.

Güneşi bir kez görmeden ölmek çok acı..

Yine de arıyor olmanın, varlığını bilmenin verdiği duygu

Hoş...

Güneşi görmeden ölmekten daha acı olansa;

Güneşi görüp, onu almak için emek harcıyıp

Şimdi var olmadığını söyleyenlerin var olduğunu bilmek.

"... akın var akın

Güneşe akın

Güneşi zaptedeceğiz

Güneşin zaptı yakın..."

Ne kadar yakın

bilinmez ama,

birilerinin buna emek harcadığı sürece elbet bir gün

Zaptedilecek...

Deniz Çoşkun

YAŞAMDAN DAMLAYAN NOKTALAR TOPLAMI; KARİKATÜR

